

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลโครงการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย” ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อระบุผลการดำเนินงานในการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อให้ทราบปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานในการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้จำนวน 4 สมมติฐาน ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายประสบความสำเร็จในระดับมาก
2. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานในการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
4. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 37 คน และประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปและอาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นผู้ได้รับเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันได จำนวน 313 คน

จากการศึกษาผลที่ได้ สามารถนำมาสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรที่ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 62.2 มีอายุระหว่าง 41-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.2 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภา อบต. จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 9,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.4 ปฏิบัติงานมาเป็นเวลาน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 60.7 โดยมีหน้าที่รับผิดชอบคือ การดูแลและตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารในการจ่ายเบี้ยยังชีพ ประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายให้ผู้สูงอายุทราบกำหนดการ เบิกและจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ รวมไปถึงการอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

5.1.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 มีอายุระหว่าง 60-69 ปี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 มีสถานภาพสมรสจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 59.7 สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 61.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.9 ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 ได้รับเบี้ยยังชีพเป็นเวลาน้อยกว่า 1 ปี-5 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 และได้รับเบี้ยยังชีพเดือนละ 600 บาท จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3

5.1.3 สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์

5.1.3.1 เพื่อระบุผลการดำเนินงานในการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาในส่วนของแบบสอบถามสำหรับบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าผลการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายประสบความสำเร็จในระดับสูงมาก เนื่องจากการจ่ายเบี้ยยังชีพมีการจ่ายตรงตามกำหนดเวลาที่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ทราบและจ่ายเป็นเงินสดเพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับผู้สูงอายุได้อย่างมาก รวมไปถึงการดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ

ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 อย่างเหมาะสม และนโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมีความเหมาะสมชัดเจนมากที่สุด (คูตารางที่ 4.7)

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของผู้สูงอายุที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุว่า ระยะเวลาในการรอการจ่ายเบี้ยยังชีพร้อยละ 65.0 ไม่เคยต้องรอคอยเพราะจ่ายตรงเวลา แต่มีร้อยละ 32.4 บอกว่าต้อง รอการจ่ายเบี้ยยังชีพ 5-10 วัน ร้อยละ 1.6 รอการจ่ายเบี้ยยังชีพมากกว่า 15 วัน และร้อยละ 1.0 รอการจ่ายเบี้ยยังชีพ 11-15 วัน ตามลำดับ (คูตารางที่ 4.20) และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 99.7 ได้รับเบี้ยยังชีพครบถ้วน และส่วนที่เหลือเพียงร้อยละ 0.3 ได้รับเบี้ยยังชีพไม่ครบถ้วน เนื่องจากต้องเสียค่าบริการให้ผู้ที่ไปรับเบี้ยยังชีพแทน นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตในทางที่ดีหลังจากได้รับเบี้ยยังชีพในหลายด้าน เช่น ร้อยละ 54.7 มีเงินซื้อสิ่งของที่จำเป็น ร้อยละ 44.6 มีเงินจ่ายค่ารักษาพยาบาลและค่ายารักษาโรค ร้อยละ 43.0 มีเงินสำหรับเข้าวัดทำบุญ ร้อยละ 37.1 มีเงินจ่ายค่าน้ำ/ค่าไฟ ร้อยละ 34.9 มีเงินสำหรับใช้จ่ายในการเดินทางไปทำธุระต่างๆ ร้อยละ 33.6 มีข้าวกินทุกวัน ร้อยละ 27.7 มีเงินออม ร้อยละ 21.2 มีเงินช่วยในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 16.9 มีเงินแบ่งให้ลูกหลานใช้จ่าย และร้อยละ 0.7 มีเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน (คูตารางที่ 4.21-4.23)

ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยังมีความเห็นว่าโครงการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมีประโยชน์ โดยร้อยละ 46.4 คิดว่าโครงการเบี้ยยังชีพช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ ร้อยละ 43.8 เห็นว่าเบี้ยยังชีพนี้สามารถช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ยากไร้ได้ ร้อยละ 29.6 มองว่าโครงการเบี้ยยังชีพช่วยสร้างหลักประกันรายได้ให้กับผู้สูงอายุ และร้อยละ 28.9 มีความคิดเห็นว่าโครงการเบี้ยยังชีพช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวได้ (คูตารางที่ 4.26)

5.1.3.2 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพบว่า โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.48$) แต่มีประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในระดับปานกลางได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนด้านนโยบายการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุของผู้บริหาร ($\bar{x}=2.81$) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยจ่ายเป็นเงินสดเท่านั้น อาจเกิดความเสียดต่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ($\bar{x}=2.81$) และ กระบวนการในการโอนเงินจากส่วนกลาง มีความล่าช้า มีขั้นตอนมากตามรูปแบบของระบบราชการ ($\bar{x}=2.65$) สำหรับประเด็นที่ กฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติต่างๆ จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสถานที่ในการ

จัดเก็บเอกสารและหลักฐาน และจำนวนยานพาหนะที่ต้องใช้ในการเดินทางไปจ่ายให้ผู้สูงอายุในทุกหมู่บ้าน เห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานน้อย (คูตารางที่ 4.11)

ในส่วนของความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ร้อยละ 94.6 ได้รับคะแนนอยู่ในช่วง 11-15 คะแนน คือมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพในระดับมาก และส่วนที่เหลือร้อยละ 2 มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนอยู่ในช่วง 6-10 คะแนน (คูตารางที่ 4.8-4.9)

ปัจจัยที่มีผลต่อด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาในส่วนของแบบสอบถามสำหรับบุคลากรในสังกัดบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุพบว่า

ปัจจัยเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ เช่น ระเบียบวิธีปฏิบัติในการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพที่ชัดเจน จำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่เหมาะสมกับภาระงาน การจัดสถานที่ในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพอย่างเหมาะสม และการมีวัสดุอุปกรณ์ เอกสาร และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จำเป็นอย่างพอเพียง ฯลฯ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุในระดับปานกลาง หมายความว่า ถ้ามีปัจจัยเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมากเท่าใด จะมีผลทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานมากขึ้นเท่านั้น หากมีปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานมีน้อย จะส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จน้อยตามไปด้วย (คูตารางที่ 4.10, 4.30)

ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุของบุคลากรมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ แต่ความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ โดยเป็นความสัมพันธ์ทางบวก หมายความว่า ถ้าบุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมากขึ้น จะมีผลต่อผลการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น หากบุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพน้อย จะมีผลให้ผลการดำเนินงานจะประสบความสำเร็จน้อยตามไป (คูตารางที่ 8, 9, 31)

5.1.3.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานในการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาในส่วนของแบบสอบถามสำหรับประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปและอาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นผู้ได้รับเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขึ้นบันไดพบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในระดับสูงมากต่อบริการที่ได้รับ หากพิจารณาแยกความพึงพอใจออกเป็น 3 ด้านพบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่มากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$) รองลงมา คือความพึงพอใจด้านการดำเนินงานในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) และด้านการประชาสัมพันธ์ระดับมากเช่นกัน ($\bar{x} = 4.23$) ตามลำดับ แต่ทุกด้านกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับสูงมาก หรือพอใจมากที่สุด

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความพอใจทั้งในระดับมากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ มีความพึงพอใจต่อการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นเงินสด ($\bar{x} = 4.62$) เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเต็มใจ และมีความพร้อมในการให้บริการ ($\bar{x} = 4.51$) เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสะอาดรวดเร็ว โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.49$) เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุอย่างเสมอภาค ($\bar{x} = 4.47$) สถานที่จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.45$) และ การดำเนินการขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ มีความถูกต้อง ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{x} = 4.40$)

ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด 2 ลำดับสุดท้าย คือ มีการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และออกให้บริการในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ($\bar{x} = 4.21$) และการมีหนังสือแจ้งเกี่ยวกับเรื่องกำหนดการ วัน เวลา และสถานที่ ในการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ได้รับทราบทุกครั้ง ($\bar{x} = 4.05$) แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ของความพึงพอใจระดับมากที่สุดและมากอยู่ (ดูตารางที่ 4.27)

5.1.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ผลการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายประสบความสำเร็จในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ T-test แบบ One-sample T-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เพื่อทดสอบว่าผลการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายประสบความสำเร็จในระดับมาก คือ 3.41 ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ในตาราง $t = 17.875$ มีค่ามากกว่าค่าที่กำหนดไว้ คือ 3.41 และมีค่า t เป็นบวก ค่า Sig. (2-tailed) = 0.000 การทดสอบสมมติฐานจึงปฏิเสธ H_0 หรือยอมรับ H_1 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สมมติฐานที่ 1 จึงได้รับการยอมรับ

สมมติฐานที่ 2 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานในการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ T-test แบบ One-sample T-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เพื่อทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการดำเนินงานในการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายอยู่ในระดับมากคือ 3.41 ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ในตาราง $t = 30.605$ มีค่ามากกว่าค่าที่กำหนดไว้ คือ 3.41 และมีค่า t เป็นบวก ค่า Sig. (2-tailed) = 0.000 การทดสอบสมมติฐานจึงปฏิเสธ H_0 หรือยอมรับ H_1 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (Sig. < .05) สมมติฐานที่ 2 ได้รับการยอมรับ

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlative Coefficient) เพื่อทดสอบการยอมรับหรือปฏิเสธความสัมพันธ์ของตัวแปรพบว่า ปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง การทดสอบสมมติฐานจึงปฏิเสธ H_0 หรือยอมรับ H_1 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (Sig. < .05) สมมติฐานที่ 4 จึงได้รับการยอมรับ

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlative Coefficient) เพื่อทดสอบการยอมรับหรือปฏิเสธความสัมพันธ์ของตัวแปรพบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ในระดับค่อนข้างต่ำ การทดสอบสมมติฐานจึงปฏิเสธ H_0 หรือยอมรับ H_1 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สมมติฐานที่ 3 จึงได้รับการยอมรับ

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาเรื่อง “การประเมินผลโครงการเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย” มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ประเด็นแรกคือ ผลการดำเนินงานการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาโดยการประเมินจากเจ้าหน้าที่ที่เป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม พบว่า ประสบความสำเร็จในระดับสูงมาก โดยเจ้าหน้าที่ที่ตอบแบบสอบถามมีการประเมินว่า การจ่ายเบี้ยยังชีพมีการจ่ายตรงตามกำหนดเวลาที่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ทราบและจ่ายเป็นเงินสดเพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับผู้สูงอายุได้อย่างมาก รวมไปถึงการดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2522 อย่างเหมาะสม และนโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุมีความเหมาะสมชัดเจนมาก นั้น

ถือเป็นการประเมินผลผลิต ตามรูปแบบ CIPP Model ของ Daneil L. Stufflebeam โดยมีการประเมินผลทั้งในส่วนของปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการในการดำเนิน โครงการ โดยการประเมินระหว่างการดำเนินงาน โครงการเพื่อหาข้อดีข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ยังเป็น การประเมินผลผลิต หรือผลการดำเนินงานเพื่อดูว่า ผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย เพื่อตรวจสอบว่าเกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร เกิดผลกระทบหรือผลข้างเคียงอื่นใดหรือไม่

นอกจากนี้ การศึกษานี้ยังมีการประเมินปัจจัยเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจต่อปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่า เหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้ทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ จะมี ส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ปัจจัยที่กำหนดมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยว่า การดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย มีปัจจัยเบื้องต้นสูงมาก ได้แก่ การมีทรัพยากรบริหารอย่างเพียงพอ ส่วนปัจจัยด้านกระบวนการ จากการประเมินพบว่า เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้บริการด้วยความเต็มใจ เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบวิธีปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่เหมาะสมกับภาระงาน มี

การเบิกจ่ายงบประมาณ ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ตรงตามเวลาที่กำหนด ระเบียบวิธีปฏิบัติในการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความชัดเจน เมื่อประสบปัญหาในการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหาจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี มีการจัดสถานที่ในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานด้านเบี้ยยังชีพและ ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สูงอายุจากบัญชีรายชื่อที่ติดประกาศ โดยเปิดเผย อีกทั้งจำนวนวัสดุอุปกรณ์ เอกสาร และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีอย่างพอเพียง

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบอีกว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า เป็นไปตามแนวคิดการประเมินแบบ CIPP Model ของ Daneil L. Stufflebeam Context (บทที่2) ที่เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งหมด โดยมีการกำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมินวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนหมายถึง บริบท หรือสภาวะแวดล้อมรอบๆ ที่อาจต้องมองให้ครอบคลุม Input หมายถึง ปัจจัยเบื้องต้น เป็นตัวป้อนในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ Process หมายถึง กระบวนการ ขั้นตอนของการดำเนินการ และProduct หมายถึง ผลผลิต หรือผลที่เกิด จากการประเมินพบว่า ผลการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพประสบความสำเร็จสูงมาก และผู้สูงอายุที่รับบริการมีความพึงพอใจในบริการในระดับสูงมาก และได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการนี้หลายประการเช่นกัน

ประเด็นการศึกษาที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงรายในระดับมากที่สุด โดยมีความพึงพอใจในด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่มากที่สุด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ให้บริการผู้สูงอายุด้วยความเต็มใจและมีความพร้อมในการให้บริการ อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุอย่างเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติ ให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี สำหรับด้านการดำเนินการ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจ ที่มีการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุเป็นเงินสด ซึ่งเบี้ยยังชีพนี้ถือเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุและลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ครอบครัว รวมไปถึงขั้นตอนการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดอย่างถูกต้องครบถ้วน และในด้านการประชาสัมพันธ์ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในระดับมาก

เช่นเดียวกัน ซึ่งการประชาสัมพันธ์การจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นไปอย่างทั่วถึงโดยมีการแจ้งให้ทราบผ่านเสียงตามสายในแต่ละหมู่บ้าน ทางเว็บไซต์ของ อบต. ตีตประกาศในที่เปิดเผย และแจ้งกำหนดการให้อย่างครบถ้วน ซึ่งผลการศึกษานี้ เป็นไปตามหลักการวัดความพึงพอใจในบริการที่ Millet (1954: 357) อ้างถึงใน ประสิทธิ์ ศิริแสง (2542: 30) ได้อธิบายว่าความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะ (satisfactory services) หรือความสามารถในการที่จะพิจารณาว่าบริการสาธารณะนั้นจะเป็นที่พึงพอใจหรือไม่ ให้พิจารณาได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้คือ

1) ความสามารถในการจัดบริการให้อย่างยุติธรรม โดยเป็นไปอย่างเสมอภาคและเสมอหน้า (equitable service) แก่ผู้รับบริการ 2) ความสามารถในการจัดบริการให้อย่างรวดเร็วทันต่อเวลา (timely service) 3) ความสามารถในการจัดบริการให้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของผู้รับบริการ (ample service) 4) ความสามารถในการจัดบริการให้อย่างต่อเนื่อง (continuous service)

ดังนั้น ความพึงพอใจของผู้รับบริการจึงถือว่าเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ความพึงพอใจของประชาชน จึงเป็นสิ่งที่ผู้รับผิดชอบโครงการต้องคำนึงถึงในการประเมินผล โครงการด้วยดังที่ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า

แม้ผู้สูงอายุจะได้รับประโยชน์และมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพสูงมากในทุกด้านก็ตาม แต่ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจว่า ควรมีการปรับจำนวนเบี้ยยังชีพให้มากกว่าในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีฐานะยากจน บางคนไม่สามารถทำงานได้แล้ว บางคนไม่มีลูกหลานดูแล ไม่มีรายได้อื่นเลย เงินที่ได้รับจึงไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายเพื่อดำรงชีวิตได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และไม่มีครอบครัวช่วยเหลือ จึงเสนอว่าควรมีการเพิ่มเบี้ยผู้สูงอายุให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้สูงอายุ เพราะการจัดบริการสาธารณะที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้ผู้รับบริการได้ ต้องมีความสามารถในการจัดบริการให้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของผู้รับบริการได้ด้วย นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการพัฒนาการบริการที่จัดให้ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ให้มีความเจริญก้าวหน้า (progressive service) ตามลักษณะของบริการนั้น ขึ้นไปเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านกระบวนการในการดำเนินการ หรือ ด้านความเพียงพอของทรัพยากรบริหาร หรือด้านคุณภาพบริการของเจ้าหน้าที่ก็ตาม ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องหาวิธีการในการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นด้วย

แม้ผลการศึกษาครั้งนี้จะพบว่า การดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย ประสบความสำเร็จสูงมากและผู้สูงอายุมีความพึงพอใจสูงมากในทุกด้านก็ตาม แต่ นโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่รัฐบาลไทยได้ดำเนินการมาโดยมอบหมายภารกิจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการมาตั้งแต่ อดีต (พ.ศ.2544) จนถึงปัจจุบัน แม้จะมีการปรับเปลี่ยนวิธีการ ปรับเพิ่มจำนวนเงินเบี้ยยังชีพ มาเป็นเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุจะได้รับเบี้ยยังชีพแบบขั้นบันได คือ ผู้สูงอายุ 60 - 69 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ 600 บาท ผู้สูงอายุ 70 - 79 ปี ได้รับเบี้ยยังชีพ 700 บาท ผู้สูงอายุ 80 - 89 ปี ได้รับเบี้ยยังชีพ 800 บาท ผู้สูงอายุ 90 ปีขึ้นไป ได้รับเบี้ยยังชีพ 1,000 บาท ก็ยังเป็นจำนวนรายได้ที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับค่าครองชีพและภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้มีการเรียกร้องจาก ผู้สูงอายุให้มีการเพิ่มจำนวนเงินให้เพียงพอ ซึ่งจำเป็นที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากและมีโอกาสความเป็นไปได้ที่รัฐจะสามารถจ่ายเบี้ยยังชีพให้ได้อย่างเพียงพอกับการดำรงชีพ

ดังนั้น การดำเนินนโยบายด้านการจัดสวัสดิการที่ตั้งอยู่บนแนวคิดการสงเคราะห์ประชาชน ตามที่ ระพีพรณ คำหอม และคณะ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง “การประเมินโครงการสวัสดิการสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในประเทศไทย” ผลการศึกษาที่น่าสนใจคือ แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมของรัฐต่อผู้สูงอายุไทยเป็นไปตามระบบเสรีนิยมประชาธิปไตย ที่ใช้แนวคิดการสงเคราะห์ประชาชน โดยรัฐใช้รูปแบบสถาบันจัดบริการสวัสดิการสังคมเป็นหลัก นอกจากนี้ บริการที่รัฐได้ดำเนินการ เป็นการสงเคราะห์เฉพาะหน้า มากกว่าการพัฒนาผู้สูงอายุให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว กลไกที่รัฐใช้ในการจัดสวัสดิการสังคมในระดับหมู่บ้าน ขาดการเตรียมองค์กรให้เข้มแข็ง ดังนั้นกลไกในการบริหารจัดการจึงเป็นการบริหารจัดการภายใต้โครงสร้างอำนาจรัฐควบคู่กับระบบอุปถัมภ์ เกือบทุกระบวนการเป็นการรวมศูนย์สั่งการ ขาดการติดตาม ควบคุม กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ประกอบกับใช้หลักเกณฑ์ทางวิชาชีพในการคัดเลือกผู้สูงอายุที่ยากจนและด้อยโอกาสไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับปัญหาผู้สูงอายุในแต่ละชุมชน จึงทำให้การจัดสรรเบี้ยยังชีพและการคัดเลือกผู้สูงอายุเข้าสถานสงเคราะห์ไม่สามารถบรรลุผลตามนโยบายที่รัฐกำหนดไว้ และไม่สามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับผู้สูงอายุได้ จากผลการศึกษาจึงเป็นประเด็นที่แสดงให้เห็นว่า แม้เวลาจะผ่านมานานับสิบปี การใช้อำนาจการสงเคราะห์ควบคู่กับระบบอุปถัมภ์โดยรัฐนั้น ต้องมีการปรับเปลี่ยน โดยนโยบายด้านการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุต้องมีเป้าหมายให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพิงตนเองได้ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ยังมีสุขภาพร่างกายจิตใจที่สมบูรณ์แข็งแรง ให้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้ตนเองได้บ้าง ไม่ต้องรอรับเงินช่วยเหลือจากรัฐฝ่ายเดียว

นอกจากนี้ ถ้าพิจารณาด้านการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวหรือการประกันความมั่นคงด้านรายได้แล้ว ประเทศไทยยังไม่มีหลักประกันรองรับผู้สูงอายุในด้านดังกล่าวอย่างครอบคลุม จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการสร้างหลักประกันรายได้สำหรับผู้สูงอายุหรือระบบบำนาญ โดยยึดถือการมีส่วนร่วมจ่ายของผู้รับบำนาญเป็นเกณฑ์ นั่นคือ ควรมีการจัดระบบบำนาญแห่งชาติเพื่อเป็นหลักประกันรายได้และสร้างความมั่นคงทางสังคมให้ผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้วิจัยมีความเห็นด้วยว่าอัตราเบี้ยยังชีพที่จ่ายให้ มีจำนวนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับภาวะค่าครองชีพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ด้วยรายได้เพียง 500-1000 บาท ไม่อาจดำรงชีพได้อย่างเพียงพอ แม้จะอาศัยในพื้นที่ชนบท ดังนั้นรัฐและองค์การบริหารส่วนตำบลควรหาวิธีการให้การสงเคราะห์ผู้สูงอายุเป็นกรณีๆ โดยเน้นผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และไม่มีครอบครัวช่วยเหลือผู้ได้รับเบี้ยยังชีพพิเศษหรือรับสวัสดิการด้านอาหาร การรักษาพยาบาล เป็นต้น

2. ควรมีการปรับวิธีการรับเบี้ยยังชีพให้มากขึ้นตอนที่ไม่ว่างและไม่ต้องใช้ออกสารหลายอย่าง โดยเฉพาะการเข้ารับเบี้ยแทน ที่ต้องมีหนังสือมอบอำนาจ ทำให้เป็นภาระและข้อยุ่งยากอย่างมาก ควรใช้บัตรประจำตัวเพียงอย่างเดียว

3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ไม่ทราบวันเวลา ในการจ่ายเบี้ยยังชีพล่วงหน้าอย่างกว้างขวางชัดเจน เช่น การประกาศผ่านเสียงตามสายให้มากขึ้น เพื่อให้เป็นที่ทราบโดยทั่วไป และถ้าเป็นไปได้ควรมีการกำหนดวันที่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพในแต่ละเดือนล่วงหน้าให้แน่นอนเป็นประจำทุกเดือน เช่น จ่ายทุกวันศุกร์สัปดาห์สุดท้ายของทุกเดือน เป็นต้น

4. จากข้อมูลของผู้สูงอายุ ที่รับเบี้ยยังชีพ พบว่า มีจำนวน 185 คนหรือร้อยละ 60.3 ที่มีอายุในช่วง 60-69 ปีและไม่ได้ประกอบอาชีพถึง 107 คน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ข้าวต้มอำเภอเมืองเชียงรายควรมีนโยบายด้านการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุโดยการเน้น การฝึกอาชีพให้ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง หรือมีความพร้อมและต้องการทำงานมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้ตนเองได้ เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนและลดภาระการพึ่งพิงจากครอบครัวและรัฐ

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามปลายปิด ทำให้ได้ข้อมูลที่จำกัดและยังมีการเก็บข้อมูลเฉพาะเรื่องของการจัดบริการสาธารณะ เกี่ยวกับสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพเท่านั้น ไม่มีการสอบถามถึงความต้องการบริการด้านอื่นๆ เช่น การฝึกอาชีพ การสร้างงานให้ผู้สูงอายุทำ ดังนั้น ถ้าจะมีการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม หรือนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดังนี้

1. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็นและสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน และนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต จากทั้งฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความคิดเห็นของคนในชุมชน และควรจัดการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเป็นการเฉพาะ เพื่อให้เข้าใจวิธีการทำงานและการจัดทำเอกสารที่ถูกต้องเป็นแนวทางเดียวกัน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สูงอายุไม่เสียสิทธิในการรับเบี้ยยังชีพ

2. ควรมีการศึกษาถึงความต้องการของผู้สูงอายุเกี่ยวกับแนวทางในการจัดบริการสาธารณะด้านอื่นๆ เช่น ด้านการฝึกอาชีพและการทำงาน ด้านการดูแลสุขภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ผู้สูงอายุ หรือเตรียมความพร้อมให้ผู้สูงอายุให้สามารถพึ่งพิงตนเองได้แบบยั่งยืน

3. ควรมีการศึกษาหาแนวทางการจ่ายเงินเพื่อการยังชีพ และการช่วยเหลือทางสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับความต้องการและการพัฒนาผู้สูงอายุ

4. ควรมีแนวทางปฏิบัติงานที่ชัดเจน เช่น กรณีเสียชีวิต ใครต้องเป็นผู้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทราบและมีวิธีดำเนินการอย่างไร กรณีการแจ้งเสียชีวิตล่าช้าควรปฏิบัติอย่างไร หากผู้ที่ได้รับมอบหมายไม่ดำเนินการตามที่ระเบียบกำหนดไว้จะได้รับโทษหรือไม่ อย่างไร

5. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมกรณีที่รัฐบาลได้กำหนดให้จ่ายเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันได ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 60-69 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 600 บาท/คน/เดือน ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 70-79 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 700 บาท/คน/เดือน ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 80-89 ปีได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 800 บาท/คน/เดือน และผู้สูงอายุที่มีอายุ 90 ปี ขึ้นไปได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา 1,000 บาท/คน/เดือน เพื่อให้ทราบถึงข้อดีข้อเสียเมื่อเทียบกับการจ่ายเบี้ยยังชีพในรูปแบบที่ผ่านมา รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ สภาวะเศรษฐกิจ และภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น